

İŞÇİ EYLEMLERİ VATAN MÜCADELESİNDEN KOPMAMALI

Aydınlık Gazetesi, 14 Ağustos 2018

Yıldırım Koç

Türkiye’de ekonomik kriz giderek daha da derinleşiyor; AKP ülkemizi yönetemiyor.

Bu gelişmeler işyerlerindeki gerginlikleri artırıyor. İşverenlerin önemli bir bölümü, derinleşen krizin etkilerini azaltmada işçilere yüklenmeyi tercih ediyor. İşçilerle görüşme yaparak sorunları birlikte çözmeye çalışmak yerine, tek taraflı dayatmalar, oyunlar, kanuna karşı hile uygulamaları yaygınlaşıyor. İşçiler de, doğal ve haklı olarak, işverenlerin bu tavrına karşı tepki gösteriyorlar, çeşitli biçimlerde eyleme başvuruyorlar.

İşçi eylemleri bir toplumsal enerji yaratıyor.

Günümüzün sorunu, bu toplumsal enerjinin hangi doğrultuda gelişeceği.

Bu enerji, bağımsız ve demokratik bir Türkiye mücadelesine katkıda bulunacak biçimde yönlendirilebilir. Bu seçenek gerçekleşirse, ülkemizde Kemalist Devrim’in geliştirilerek korunması mücadelesinde tüm anti-emperyalist güçlerin işbirliği ve bütünlüğü sağlanır.

Bu enerji, emperyalistlerin ve ülkemizdeki uzantıları tarafından, Türkiye’yi zayıflatmanın ve bölücülüğün bir aracı olarak kullanılabilir. Bu seçenek gerçekleşirse, işçi sınıfı mücadelesi de, vatan mücadelesi de büyük zarar görür.

1908 GREVLERİNDE BÖLÜCÜLÜK

İttihat ve Terakki Cemiyeti 23 Temmuz 1908 günü Makedonya’da “hürriyet” ilan etti.

Ancak 1908 Devrimi’nden sonraki iki ay içinde Osmanlı’da fiyatlarda yüzde 20-30 oranında bir artış gerçekleşti. (Y.S.Karakışla, *Eski Zamanlar, Eski İnsanlar, Osmanlı Toplumsal Tarihi Üzerine Yazılar, 1876-1926*, DK, İst., 2015, s.110, 116).

Bu yüksek oranlı enflasyon, işçilerin satınalma güçlerini (gerçek ücretlerini) ciddi biçimde düşürdü. Kısa sürede önemli bir mutlak yoksullaşma yaşayan işçiler, 1908 yılı Ağustos ayından itibaren ülkenin dört bir yanında grev yapmaya başladılar. Ayrıca çeşitli bölgelerde işçi örgütleri de kuruldu.

Diğer bir deyişle, ortaya toplumsal bir enerji çıktı.

Bu toplumsal enerjiden yararlanmak isteyenlerin başında, emperyalistlerin teşvik ve desteğiyle geliştirilen bölücüler geliyordu.

Kurulan sendikaların bir bölümü, özellikle Rum ve Ermeni milliyetçilerinin denetimindeydi. Selanik Sosyalist İşçi Federasyonu’nun Temmuz 1909-Temmuz 1910 dönemine ilişkin yıllık raporunda şu değerlendirme bulunmaktadır: “Ortodoks kilisesinin Rum işçi kitleleri üzerinde büyük etkisi vardır. (...) Rum fırıncı, terzi ve kunduracılarının sendikaları doğrudan doğruya milliyetçi örgütlerin denetimi altındadır ve başkanları da sırayla bir rahip, milliyetçi bir avukat ve Selanik Metropolit (Ortodoks Başpiskoposu)dir.” (G.Haupt-P.Dumont, *Osmanlı İmparatorluğunda Sosyalist Hareketler*, Gözlem Yay., İst., 1977, s.88)

YUNAN VE ERMENİ BAYRAKLI GREVLER

1908 grevlerinde de Rum ve Ermeni işçiler, Yunan ve Ermeni bayraklarıyla eylem yapıyorlardı. Yavuz Selim Karakışla, ABD Konsolosluk raporlarına dayanarak, bu olguyu şöyle anlatmaktadır:

“1908 Grevleri içinde (...)Osmanlı devlet adamlarının ve İttihadçıların şiddetle itirazlarına rağmen, grevci işçilerin ellerinde Yunan ve Ermeni bayrakları Osmanlı bayrağıyla birlikte dalgalanıyordu.” “İttihat ve Terakki Cemiyeti, Osmanlı İmparatorluğu’nda yatırımları bulunan çok sayıdaki yabancı sermayedarların da teşvikiyle Avrupa devletlerinin Osmanlı İmparatorluğu’na doğrudan müdahalede bulunması olasılığından da çekiniyordu. Cemiyet’in İzmir’de grevci işçilerin düzenledikleri gösterilerde yabancı ülke bayraklarının kullanılması nedeniyle açıkladıkları ‘Hükümetin ve Cemiyet’in Mukarrarâtı’ başlıklı duyuru da İttihatçıların bu korkularını açıkça yansıtmaktaydı: ‘Ecnebi bayraklarıyla yapılan

gösteriler sona ermeli, çünkü Osmanlı Hükümetini büyük bir sorumluluk altına sokmaktadırlar. Eğer devam edecek olurlarsa, hükümet ve İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin vermiş olduğu emirler doğrultusunda, bu tür gösterilerin sürmesini engellemek amacıyla silahlı güç kullanılacak ve bu yasağa uymayanların hepsi ciddi şekilde cezalandırılacaklardır.' " (Y.S.Karakışla, *Derli Toplu Makaleler-I, 1988-1999*, Akıl Fikir Yay., İst., 2015, s.338, 343)

Bu büyük tehlikenin farkında olalım ve engellemek için gerekeni yapalım.